

Sosiaalipalveluiden omavalvontaohjelma 2026

Sisältö

1	Omavalvontaohjelman tarkoitus	3
2	Väentupa ry:n toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet	4
3	Palveluiden toteutuminen.....	5
4	Palveluiden turvallisuus	5
5	Palveluiden laatu	6
6	Yhdenvertaisuus	7
7	Havaittujen puutteiden korjaaminen	8
8	Omavalvontaohjelman julkisuus	9

1 Omavalvontaohjelman tarkoitus

Omavalvonta on osa laadunhallintaa ja sisäistä valvontaa. Sen tavoitteena on varmistaa, että palvelut ovat asiakaslähtöisiä, turvallisia, laadukkaita ja asiakkaiden tarpeiden mukaisia sekä että asiakkaiden oikeudet toteutuvat. Omavalvonta perustuu toiminnan jatkuvaan arviointiin, kehittämiseen ja havaittujen epäkohtien korjaamiseen. Toimintaa ohjaavat voimassa oleva lainsäädäntö, yhdistyksen omavalvontaohjelma sekä yksikkökohtaiset omavalvontasuunnitelmat. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) korostaa omavalvonnan merkitystä palvelujen laadun, turvallisuuden ja jatkuvan kehittämisen varmistamisessa.

Osana sosiaalipalveluiden omavalvontaa Väentupa ry:llä on tarvittava omavalvontaohjelma ja yksikkökohtaiset omavalvontasuunnitelmat jokaisessa yhteisöllisen asumisen yksikössä. Omavalvontaohjelma ja -suunnitelmat perustuvat valvontalakiin (741/2023) ja Lupa- ja valvontaviraston ohjeistuksiin. Väentuvan omavalvontaohjelma koskee seuraavia yhteisöllisen asumisen yksiköitä: Seukkala, Kievari, Ketorinne ja Mäkitupa.

Väentupa ry:n tuottamilla sosiaalipalveluilla on yksi yhteinen omavalvontaohjelma. Lisäksi Väentuvan jokaisella yhteisöllisen asumisen yksiköllä on oma yksikkökohtainen omavalvontasuunnitelma. Omavalvontasuunnitelmat päivitetään kolmesti vuodessa tai ja olosuhteiden muuttuessa. Omavalvontasuunnitelmissa kuvataan menettelytavat palvelutoiminnassa havaittujen riskien, vaaratilanteiden ja laadullisten puutteiden ennaltaehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä asumispalveluiden henkilöstön ammatillisen osaamisen varmistamiseksi. Omavalvonnan tarkoituksena on varmistaa asiakkaan oikeus laadukkaaseen ja turvalliseen palveluun. Omavalvontakyselyn sekä muiden palautekanavien kautta saatuja tietoja analysoidaan ja toimintaa kehitetään saatujen tietojen perusteella jatkuvan parantamisen periaatteita noudattaen.

Tämän omavalvontaohjelman tarkoituksena on varmistaa, että Väentupa ry tuottaa turvallisia, laadukkaita ja asiakaslähtöisiä palveluja kaikessa toiminnassaan. Omavalvonnalla varmistetaan toi-

minnan lainmukaisuus, palvelujen laatu, asiakkaiden oikeuksien toteutuminen sekä toiminnan jatkuva kehittäminen.

Väentupa ry:n hallitus vastaa omavalvontaohjelman hyväksymisestä. Toiminnanjohtaja vastaa ohjelman toimeenpanosta. Yksiköiden vastuuhenkilöt vastaavat omavalvonnan toteutumisesta omissa toimintayksiköissään.

2 Väentupa ry:n toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet

Väentupa ry:n toiminta perustuu yhteisölliseen, kuntouttavaan ja asiakaslähtöiseen työotteeseen. Yhdistyksen tavoitteena on tukea asiakkaiden osallisuutta, toimintakykyä sekä mahdollisuuksia turvalliseen, päihteettömään ja mahdollisimman itsenäiseen elämään. Yhteisöllisen asumisen palveluissa tuetaan mielenterveys- ja päihdekuntoutujia arjenhallinnassa, asumisen ylläpitämisessä, viranomais- ja muussa asioinnissa, päihteettömän elämäntavan vahvistamisessa, sosiaalisten taitojen kehittämisessä sekä omatoimisuuden ja itsenäisen selviytymisen lisäämisessä.

Yhdistyksen toimintaa ohjaavat ihmisarvon kunnioittaminen, yhdenvertaisuus, osallisuus, turvallisuus, yhteisöllisyys, vastuullisuus sekä asiakkaan voimavarojen vahvistaminen. Toiminnassa jokainen asiakas kohdataan yksilönä, hänen omia voimavarojaan, toiveitaan ja tavoitteitaan kunnioittaen. Asiakkaita kannustetaan osallistumaan omaa elämäänsä koskevaan päätöksentekoon sekä yhteisön toimintaan omien voimavarojensa mukaisesti. Tavoitteena on luoda turvallinen, kuntoutumista edistävä ja luottamuksellinen toimintaympäristö, jossa asiakkaalla on mahdollisuus rakentaa omannäköistä, päihteetöntä arkea ja edetä kohti itsenäisempää asumista.

3 Palveluiden toteutuminen

Yhdistyksen tuottamat sosiaalipalvelut yhteisöllinen asuminen ja tuettu asuminen perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön ja viranomais määräyksiin. Toiminnan lainmukaisuus varmistetaan henkilöstön perehdytyksellä, osaamisen ylläpitämisellä sekä omavalvonnalla. Toimintaa ohjaavat erityisesti laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023), sosiaalihuoltolaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä, mielenterveyslaki, tietosuojalainsäädäntö sekä muu yhteisöllistä asumista koskeva lainsäädäntö. Toiminnan lainmukaisuutta seurataan omavalvonnan, asiakaspalautteen sekä viranomais- ja tilaajavalvonnan avulla.

Yhdistyksen palvelutuotanto perustuu hyvinvointialueiden kanssa tehtyihin palvelusopimuksiin. Sopimusten toteutumista seurataan osana omavalvontaa ja niiden noudattamisesta vastaa kunkin toimintayksikön vastuhenkilö.

4 Palveluiden turvallisuus

Yhdistyksen tavoitteena on tarjota mielenterveys- ja päihdekuntoutujille turvallinen, päihteetön ja kuntoutumista tukeva asumisympäristö, joka edistää asiakkaiden mahdollisimman itsenäistä asumista. Yhdistyksellä on myös yksi päihteet salliva yksikkö, jossa toteutetaan yhteisöllistä asumista. Palveluiden turvallisuus muodostuu asiakasturvallisuudesta, henkilöstön työturvallisuudesta sekä tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta. Turvallisuutta edistetään henkilöstön ohjauksella ja tuella, asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisella, turvallisilla toimitiloilla, yhteisillä toimintatavoilla, yhteistyöllä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa sekä ennakkoivalla riskienhallinnalla.

Asiakkaita tuetaan heidän tarpeidensa mukaisesti muun muassa viranomaisasioinnissa, taloudenhallinnassa, päivärytmin ylläpitämisessä, lääkehoidon toteutumisessa, päihteettömän elämäntavan vahvistamisessa sekä sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä. Toimitilojen turvallisuutta ylläpidetään säännöllisillä turvallisuustarkastuksilla, pelastus- ja poistumisharjoituksilla sekä huolehti-alla turvallisuuslaitteiden toimintakunnosta. Henkilöstön osaaminen varmistetaan perehdytyksellä, jatkuvalla koulutuksella sekä ensiapu- ja turvallisuusosaamisen ylläpitämisellä.

Työturvallisuutta edistetään arvioimalla vuosittain työn vaarat ja riskit sekä toteuttamalla tarvittavat ehkäisevät toimenpiteet. Tietosuoja ja tietoturva varmistetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti perehdytyksellä, salassapitovelvollisuudella ja turvallisilla toimintatavoilla henkilötietojen käsittelyssä. Mahdollisia uhka-, väkivalta- ja kriisitilanteita varten on laadittu toimintaohjeet, joiden mukaista toimintaa harjoitellaan ja päivitetään säännöllisesti osana omavalvontaa.

Näin yhdistys varmistaa, että palvelut toteutuvat turvallisesti, laadukkaasti ja asiakkaiden tarpeiden mukaisesti lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) edellyttämällä tavalla.

5 Palveluiden laatu

Väentupa ry:n tavoitteena on tuottaa laadukkaita, turvallisia ja asiakaslähtöisiä yhteisöllisen asumisen palveluja mielenterveys- ja päihdekuntoutujille. Palvelujen laadun lähtökohtana ovat asiakkaiden yksilölliset tarpeet, osallisuuden tukeminen, kuntoutumista edistävä työote sekä voimassa olevan lainsäädännön ja viranomaismääräysten noudattaminen. Tavoitteena on edistää asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja mahdollisimman itsenäistä asumista.

Palvelujen laatua varmistetaan suunnitelmallisella omavalvonnalla, osaavan henkilöstön toiminnalla, asianmukaisella perehdytyksellä sekä yhteisesti sovituilla toimintatavoilla. Jokainen työntekijä vastaa omalta osaltaan laadukkaasta ja turvallisesta palvelujen toteuttamisesta sekä osallistuu

toiminnan jatkuvaan arviointiin ja kehittämiseen. Asiakkaat osallistuvat myös palveluiden kehittämiseen asiakaspalautteen, yhteisökokousten sekä muiden osallistavien menetelmien avulla. Asiakkailta, läheisiltä, henkilöstöltä ja yhteistyökumppaneilta saatavaa palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Palvelujen laatu perustuu myös ennakoivaan riskienhallintaan. Väentupa ry tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyviä riskejä säännöllisesti osana omavalvontaa. Keskeisiä riskejä ovat asiakkaiden päihteiden käyttö, väkivalta- ja uhkatilanteet, asiakkaiden syrjäytyminen tai toimintakyvyn heikkeneminen, tapaturmat, henkilöstöressurssien riittävyys, tietosuoja- ja tietoturvariskit sekä toimitiloihin liittyvät turvallisuusriskit. Riskejä ehkäistään muun muassa henkilöstön perehdytyksellä ja koulutuksella, turvallisuusohjeilla, asiakkaiden tilanteiden aktiivisella seurannalla, säännöllisillä työyhteisöpalavereilla, poikkeamailmoitusten käsittelyllä sekä yhteistyöllä hyvinvointialueen, terveydenhuollon ja muiden viranomaisten kanssa.

Palvelujen laatua seurataan säännöllisesti omavalvonnan, riskienhallinnan, asiakaspalautteen, poikkeamailmoitusten sekä toiminnan arvioinnin avulla. Havaitut epäkohdat, laatupoikkeamat ja kehittämistarpeet käsitellään viivytyksettä, niiden syyt selvitetään ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet toteutetaan sekä niiden vaikuttavuutta seurataan. Näin varmistetaan palvelujen jatkuva kehittäminen sekä asiakkaiden oikeuksien, palvelujen laadun ja turvallisuuden toteutuminen lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) edellyttämällä tavalla.

6 Yhdenvertaisuus

Väentupa ry sitoutuu edistämään asiakkaidensa yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta kaikessa toiminnassaan. Jokainen asiakas kohdataan arvostavasti ja yksilöllisesti riippu-

matta hänen iästään, sukupuolestaan, alkuperästään, kielestään, vakaumuksestaan, terveydentilastaan, toimintakyvystään, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä tekijästä. Jokaisella asiakkaalla on oikeus saada palvelua tasapuolisesti ja omien tarpeidensa mukaisesti.

Yhdenvertaisuus toteutuu Väentuvan yhteisöllisessä asumisessa siten, että asiakkaat osallistuvat oman palvelunsa ja tavoitteidensa suunnitteluun sekä heitä kannustetaan osallistumaan yhteisön toimintaan omien voimavarojensa mukaisesti. Asiakkaiden mielipiteitä ja toiveita kuullaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa, asiakaspalavereissa sekä palautteen keräämisen yhteydessä. Palvelut suunnitellaan yksilöllisesti asiakkaan toimintakyky, elämäntilanne ja kuntoutumisen tavoitteet huomioiden.

Henkilöstö sitoutuu noudattamaan yhdenvertaisuuden, ihmisarvon ja hyvän kohtelun periaatteita. Näitä vahvistetaan perehdytyksen, säännöllisen koulutuksen sekä yhteisten toimintatapojen avulla. Asiakkailta, läheisiltä ja yhteistyökumppaneilta saatavaa palautetta hyödynnetään yhdenvertaisuuden toteutumisen arvioinnissa ja toiminnan kehittämisessä. Mahdollisiin epäasiallisen kohtelun tai syrjinnän tilanteisiin puututaan viivytyksettä osana yhdistyksen omavalvontaa ja jatkuvaa laadun kehittämistä.

7 Havaittujen puutteiden korjaaminen

Väentupa ry:ssä omavalvonnan tavoitteena on tunnistaa toiminnan epäkohdat ja riskit mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä ryhtyä viivytyksettä korjaaviin toimenpiteisiin. Havaintoja toiminnan laadusta ja turvallisuudesta saadaan asiakkailta, heidän läheisiltään, henkilöstöltä, yhteistyökumppaneilta, viranomaisilta sekä omavalvonnan ja päivittäisen toiminnan seurannan kautta.

Lisäksi asiakaspalaute, muistutukset, poikkeama- ja läheltä piti -ilmoitukset sekä turvallisuushavainnot ovat keskeisiä toiminnan kehittämisen välineitä.

Jokaisella työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa viipymättä havaitsemastaan epäkohdasta tai sen uhasta toimintayksikön vastuuhenkilölle. Ilmoitukset käsitellään viivytyksettä, niiden syyt selvitetään ja tarvittavat korjaavat sekä ennaltaehkäisevät toimenpiteet suunnitellaan, toteutetaan ja dokumentoidaan. Toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan osana omavalvontaa, ja tarvittaessa toimintatapoja päivitetään vastaavien tilanteiden ehkäisemiseksi.

Poikkeamat ja kehittämistarpeet käsitellään henkilöstöpalavereissa avoimen ja oppimista tukevan toimintakulttuurin mukaisesti. Tavoitteena ei ole etsiä syyllisiä, vaan kehittää toimintaa ja vahvistaa asiakkaiden turvallisuutta sekä palvelujen laatua. Vakavista asiakas- tai henkilöturvallisuutta vaarantavista tapahtumista ilmoitetaan hyvinvointialueelle ja muille toimivaltaisille viranomaisille voimassa olevan lainsäädännön ja palvelusopimusten edellyttämällä tavalla. Näin Väentupa ry varmistaa, että havaitut puutteet korjataan järjestelmällisesti ja että omavalvonta tukee palvelujen jatkuvaa kehittämistä lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) mukaisesti.

Omavalvonnan toteutumista seurataan jatkuvasti asiakaspalautteen, poikkeamailmoitusten, läheltä piti -tilanteiden, riskienarviointien sekä henkilöstöltä saadun palautteen avulla. Havainnot käsitellään säännöllisesti henkilöstöpalavereissa sekä raportoidaan Väentupa ry:n toiminnanjohtajalle. Toiminnanjohtaja arvioi omavalvontaohjelman toimivuutta ja päättää tarvittavista kehittämistoimenpiteistä.

8 Omavalvontaohjelman julkisuus

Tämä omavalvontaohjelma julkaistaan Väentupa ry:n verkkosivuilla osoitteessa www.vaentupa.fi.

Omavalvontaohjelmaa arvioidaan ja päivitetään vuosittain sekä aina toiminnan tai lainsäädännön muuttuessa. Lisäksi verkkosivuilla julkaistaan yksiköiden omavalvontasuunnitelmat neljän kuukauden välein. Vuosittain julkaistaan yhteenveto omavalvonnassa tehdyistä havainnoista sekä niiden perusteella toteutetuista kehittämistoimenpiteistä valvontalain mukaisesti.

Väentupa ry:n hallituksen hyväksymä 5.8.2026